

Prof. DRAGUTIN ANIĆ

Nakon teške i kratke bolesti nenadano je umro prof. Dragutin Anić, višegodišnji naučni suradnik Instituta za geološka istraživanja u Zagrebu.

Pokojni prof. Anić rođen je 1. V 1898. u Kninu, gdje je proveo svoje prvo djetinjstvo i završio osnovnu školu. Srednjoškolsko školovanje završio je ispitom zrelosti na gimnaziji u Sibeniku 1918.

Zavolivši još u srednjoj školi prirodne nauke, nakon završene srednje škole odlazi u Zagreb i upisuje na tadanjem Filozofskom fakultetu grupu prirodnopisnih nauka (botanika, mineralogija, geologija), koje je apsolvirao, diplomiravši 1928. g.

Već 1922. godine počinje službovanjem najprije u svojstvu namjesnog učitelja, a zatim profesora na srednjim školama. Službovao je na gimnazijama u Sibeniku i Sinju, zatim na učiteljskoj školi i gimnaziji u Titovom Užicu, na II. gimnaziji u Zagrebu i konačno na gimnaziji u N. Gradiški, odakle 1947. g. prelazi na Geološko-rudarski institut Ministarstva industrije i rudarstva. Na Institutu je službovao do svoje smrti, najprije u svojstvu geologa, zatim stručnog suradnika i konačno naučnog suradnika.

Rad pok. prof. Anića od 1922. do 1947. godine prvenstveno je pedagoško-nastavnički. U tom periodu potpuno zaokupljen školskim radom, nije se niti mogao baviti radom na području geoloških nauka. No rezultati pedagoškog i nastavničkog rada pokojnikovog su značajni. Svojim opsežnim znanjem, plastičnim načinom prikazivanja metodičkih jedinica, sve izvedeno sjajnom dikcijom i erudicijom rutiniranog pedagoga, uspijevao je uvijek svojim predavanjima pobuditi živahan interes učenika i svaki, pa i najzapleteniji problem iz prirodnih nauka, prikazati im jednostavno i jasno.

Teškoće u malim provincijskim gradovima oko dobivanja i nabavljanja stručne literature su uvijek i svagdje velike.

Pokojnik je godinama živio i djelovao u malim provincijskim mjestima bez stručnih knjižnica i literature, no unatoč tome uspijevao je ipak, makar i povremeno, doći do potrebne literature, prateći rezultate i dostignuća na poljima prirodnih, napose geoloških nauka. I razumljivo je što se pokojnik tek 1938. g. javlja svojom prvom radnjom o fosilnoj flori Kremana kod Užica. U toj raspravi opisao je jedno od najbogatijih nalazišta tercijarne flore u Jugoslaviji i u toj raspravi predložio je čak i neke nove, dotada nepoznate vrste. Iz istih razloga javlja se ponovo tek nakon šest godina svojom drugom raspravom o fosilnoj flori iz travertina okoline Užica. U ovoj raspravi opisao je pokojnik dosta bogatu postglacijalnu floru, u kojoj ističe kao značajnu pojavu pojavljivanje nekih termofilnih florističkih elemenata.

Nakon svog dolaska na Geološko-rudarski institut 1947. g. odmah se uključuje u rad na istraživanju ugljenih ležišta. Najprije oko sakupljanja dokumentacije i podataka o slojnim prilikama pojedinih ugljenih ležišta, a kasnije radeći i na terenu, obilazeći i proučavajući stratigrafske i tektonske prilike ležišta smeđih ugljena u Hrv. Zagorju. Radeći na proučavanju rezultata istražnih radova, naročito istražnih bušenja u tim područjima, uspio je tokom ne-

koliko godina sakupiti značajan paleontološki materijal iz gornjo-oligocenskih naslaga južnih i sjevernih padina Ivančice, sa područja ugljenokopa N. i St. Golubovca, Radoboja, Zajezde, Ivanopolja itd. Kao rezultat toga rada proizašla je njegova opsežna rasprava o oligocenskim ugljenosnim naslagama, u kojoj na temelju analize paleontoloških materijala iznosi dokaze o gornjoj oligocenskoj starosti tih naslaga, izvršivši osim toga i definitivnu identifikaciju ugljenih slojeva na širem području. U radu je opisao vrlo bogatu fosilnu faunu, u kojoj navodi nekoliko prvi puta kod nas pronađenih vrsta. Raspolažući velikim iskustvom i znanjem o tektonici ovog područja, znatno je pridonio pravilnom usmjeravanju istražnih bušenja, kojima su raspoložive rezerve ugljena, naročito u području N. i St. Golubovca, Krapine, Putkovca i Pregrade povećane i utvrđene.

Poznavajući u detalje opsežnu literaturu u kojoj se razmatraju problemi oligocena i miocena, pokojnik se u daljnjoj svojoj radnji o starosti naslaga sa smeđim ugljenom u Bosni, Hercegovini i Dalmaciji na temelju analize i revizije ilustriranih prikaza faunističkih elemenata Brusine i Neumayra, te odredaba Katzera, zalaže za definitivno odbacivanje po Katzeru uvedenog stratigrafskog pojma »oligomiocen« i obrazlaže gornjomiocensku starost naslaga sa smeđim ugljenom, za veći, južni dio navedenih područja i gornjo oligocensku starost istih naslaga na sjevernom, manjem dijelu tih područja (Ugljevik).

Baveći se i geološkim kartiranjem na terenu Dalmacije, pokojnik je izvršio geološko snimanje otoka Korčule u svrhu stvaranja stratigrafske i tektonske osnove za buduća hidrološka ispitivanja mogućnosti dobivanja pitke vode na tom otoku.

Razmatrajući i analizirajući geološke prilike u Hrv. Zagorju utvrdio je i tortonsku starost andezitne erupcije u području Pregrade.

Poznavajući vrlo dobro botaniku, a analizirajući starost terciarnih flora u svojoj radnji o karakteru flore i klime terciara u Jugoslaviji, pokojnik je iznio zaključke o kolebanju klime u toku terciara, na osnovu odnosa megatermni i mezofilnih elemenata kod pojedinih flora, što je potkrijepio i stanovitim stratigrafskim i paleogeografskim činjenicama, izvršivši pri tome i paralelizaciju tadanjih klimatskih uslova sa današnjim, dajući na kraju i modus za približnu odredbu starosti onih flora čije stratigrafsko mjesto nije sa sigurnošću utvrđeno.

U zadnje dvije godine svoga života razvio je prof. Anić znatnu stručnu i naučnu aktivnost, objavljujući najprije odredbu manje kolekcije molusaka iz ugljenokopa Pregrade u Hrv. Zagorju i prikazavši neke, za ovo područje nove fosile, ustanovljujući nadalje pojavu gornjojurskih slojeva na otoku Lastovo, na temelju nekih florističkih i faunističkih elemenata određenih generički i specifički i konačno kao zadnji svoj rad obavljuje opsežnu raspravu o mikropaleontološkim načinom utvrđenom pojavljivanju naslaga

gornje jure i donje krede u istočnom dijelu Biokova. Ovo je dokazano na temelju obrade nekih vrsta foraminifera i vapnenih alga, nađenih na potezu Prisika-Saranč, na lokalitetu Orlič i drugima. Osim toga u posljednje vrijeme objavio je manji prinos o lijaskim dolomitnim naslagama između Žrnovice i Gradca u Dalmaciji.

Osim ovih radova publicirao je i nekoliko prikaza popularno-znanstvenog karaktera o ugljenima kao uranskoj sirovini, o fosforitima srednje Dalmacije, te geološkim i tektonskim prilikama ugljenokopa Raša u Istri.

Uz spomenute radove strogo naučnog karaktera i prinosa popularizaciji geoloških nauka, dao je pokojnik i mnogo stručnih elaborata za svrhe privrede, naročito rudarstva, u kojima daje direktive za praktičnu primjenu geoloških nauka u različitim područjima geološke aktivnosti.

Svi radovi pok. prof. Anića nose biljeg široke erudicije, odličnog poznavanja naučnih radnih metoda i stručne literature. Gubitak koji je zadesio Institut za geološka istraživanja smrću pok. prof. Anića tim je teži, što je pokojnik imao u planu znanstvenu obradu još niza raznih problema.

Kao suradnik pokojni prof. Anić bio je uzoran i vanredno prijatan. Mladim drugovima i kolegama stavljao je uvijek i najpripravnije na raspoloženje svoje veliko lično znanje i iskustvo, pomažući im i djelom i savjetom. Radi toga, a i radi svoje upornosti u radu, svoje široke lične kulture, srdačnoga i prijateljskog ophođenja sa ljudima, znao je svagdje naći prijatelja. Ostavljajući iza sebe život ispunjen radom, ostavio je i vrijedne prinose geološko-paleontološkoj nauci kod nas i radi toga je gubitak tim teži.

Neka je slava pok. prof. Aniću!

POPIS NAUČNIH I STRUČNIH RADOVA

Naučni radovi

- (1938) Anić D.: Fosilna flora Kremana kod Užica. Vesn. Geol. Inst. VI. 2, Beograd, p. 155—201, tab. VI.—XVI.
- (1944) Anić D.: Fosilna flora travertina iz okoline Užica. Vjesn. Hrv. Geol. zav. II/III, Zagreb, p. 160—170, tab. 6—10.
- (1952) Anić D.: Gornjooligocenske naslage južnog pobočja Ivančice. Geol. vjesn. II—IV za g. 1948/50, Zagreb (1952), p. 7—62, tab. I—XI., 7 sl., 1 tabela.
- (1954) Anić D.: Starost naslaga sa smeđim ugljenom u Bosni, Hercegovini i Dalmaciji. Geol. vjesn. V/VII za 1951/53, Zagreb (1954) p. 73—110, 1 sl.
- (1956) Anić D.: Prilog geologiji otoka Korčule. Geol. vjesn. VIII/IX za g. 1954/55, Zagreb (1956), p. 39—51, 1 sl., 1 geol. karta.
- (1958) Anić D.: Starost andezitnih erupcija u Hrvatskom Zagorju. Geol. vjesn. XI za g. 1957, Zagreb (1958), p. 261—263.

- (1959) Anić D.: Karakter flora i klime tercijara na području FNRJ. Geol. vjesn. XII za g. 1958, Zagreb (1959), p. 191—204, 2 sl. 1 tabela.
- (1960) Anić D.: Prilog poznavanju gornjeg oligocena u Hrvatskom Zagorju. Geol. vjesn. XIII, Zagreb, p. 171—174, tab. I.
- (1961) Anić D. & Mamužić P.: Beitrag zur Geologie der Lastovo—Insel. Bull. sc. Acad. RPF Yougosl. VI, 2. Zagreb, p. 35.
- (1961) Anić D.: Dolomit zwischen Žrnovica-Mühle und Gradac (Dalmatien). Bull. sc. Acad. RPF Yougoslav. VI, 4. Zagreb, p. 98.
- (1961) Anić D.: Prilog poznavanju jure i krede istočnog dijela Biokova. Geol. vj. XV, 1, Zagreb, tab. 1—14.

Stručni i popularni članci

- (1953) Anić D.: Opskrba naših otoka vodom. Naš rad, 1, br. 2, p. 4—5, Zagreb.
- (1954) Anić D.: Istraživanje na ugljen u Zagorju i Međimurju. Naš rad, 1, br. 5—6, Zagreb.
- (1954) Anić D.: Geološki osnovi istražnog bušenja. Naš rad, 2, br. 7—8, Zagreb.
- (1957) Anić D.: Istarski ugljenokopi Raša. Naš rad, 5, br. 1—2, p. 2—7, 7 sl., Zagreb.
- (1958) Anić D.: Koraljni grebeni i njihov postanak. Otkrića, 10, p. 637—639. Zagreb.
- (1958) Anić D.: Ugljen kao uranska sirovina. Kemija u industriji, 7, br. 1, p. 13—17, Zagreb.
- (1959) Anić D.: Fosforiti u sjevernoj i srednjoj Dalmaciji. Kemija u industriji, 8, br. 1, p. 7—12, 1 sl., Zagreb.

Antun Takšić